

virksomheder. Et vist privat lånemarked er allerede under udvikling i Grønland. Med den forudseelige vækst i antallet af aftaler om sikkerhed stiger behovet for, at sådanne aftalers indbyrdes rækkefølge kan konstateres på objektiv måde gennem offentlige myndigheders medvirken.

Med hensyn til offentlige lån til boligbyggeri og erhvervsformål i Grønland fastslår de forskellige bestemmelser herom*) med varierende ordlyd, at lånene har fortrinsret over for kreditorforfølgning og senere omsætningserhververe.

Det forekommer betænkeligt fremdeles at have lovfæstede regler om fortrinsret for offentlige lån, medens retsstillingen for andre lån beror på almindelige retsgrundsætninger. Efter nærværende lovforslag skal derfor fremtidig såvel offentlige som private lån registreres for at nyde fortrinsret. Herved kan långivere og omsætningserhververe sikre sig mod, at ukendte panterrettigheder kan forringe deres stilling.

I april 1961 påbegyndtes forsøgsmæssigt i Grønlands landsret en registrering af rettigheder over fast ejendom og løsøre inden for Godthåb retskreds.

I det af det grønlandske lovudvalg udarbejdede forslag, som lå til grund for ordningen, havde man ikke tillagt registreringen de med tinglysning forbundne almindelige retsvirkninger, da noget sådant kun ville kunne opnås ved under rettighedernes forfald at indkalde alle eksisterende adkomster og panterrettigheder. Dette turde man ikke gå ind for dels på grund af det betydelige administrative besvær, det kunne påregnes at forvolde, dels fordi registrering i Grønland var ukendt og uvant, hvorfor man måtte vente, at en række rettigheder ikke ville blive anmeldt og derfor eventuelt gå tabt.

Man valgte derfor som en begyndelse for at vænne befolkningen til at forstå registrerings betydning at give adgang til en frivillig registrering til opnåelse af bevissikring, selv om denne registrering ikke kunne fortrænge tidligere uregistrerede rettigheder.

Siden ordningens indførelse har registrering af panterrettigheder vundet almindelig udbredelse i Godthåb, og en begyndelse er gjort uden for Godthåb. Disse registreringer har endvidere bevirket, at adkomster er blevet registreret i et vist omfang.

Man finder, at tiden nu er inde til at gå et skridt

videre mod en tinglysningsordning som den danske, men man mener af de fornævnte grunde, at tiden endnu ikke er inde til indkaldelse af alle ældre rettigheder. Nærværende forslag går ud på, at pant, der stiftes efter lovens ikrafttræden, skal registreres for at nyde retsbeskyttelse mod senere registreret pant og retsforfølgning. Heraf følger, at pant, der registreres, er beskyttet imod og fortrænger tidligere — men efter lovens ikrafttræden stiftet — pant, der ikke er registreret. Det registrerede pant er ikke sikret mod eksistensen af før loven stiftede panterrettigheder. Betydningen heraf er næppe stor, da langt de fleste ældre panterrettigheder er for offentlige lån, således at man som långiver vil kunne få oplysninger om sådanne ældre rettigheders eksistens ved henvendelse til de offentlige kontorer, der har oversigt over lånene.

Man kan ikke på denne måde sikre sig, at pantsætterens adkomst er i orden, men det må antages, at en råden over ejendomme, hvortil man ingen adkomst har, vil være sjældent forekommende. Når forslaget ikke går ind for registrering af adkomster, skyldes det, at det hidtil ikke har været brugt at registrere adkomster, der beroede på arv eller overdragelse i levende live, men kun i Godthåb retskreds i forbindelse med nyopførelser, der finansieredes gennem lån. Adkomster, der beror på arv eller overdragelse mellem slægtninge, kan ikke forventes at blive registreret, selv om man indførte pligt dertil, fordi sådanne overdragelser foregår helt uden for den atmosfære af forretning, hvor det er naturligt at være opmærksom på, hvilke sikringsakter der kræves. Pligt til registrering af sådanne adkomster måtte derfor påregnes i særlig grad at kunne medføre retstab.

De nævnte begrænsninger i den sikring, der kan opnås gennem det foreslåede system, vil afhjælpes efterhånden som tiden går, idet så godt som alle nyopførelser finansieres gennem betydelige lån, og flere og flere nye panterrettigheder vil blive registrerede og adkomsterne i forbindelse hermed blive klarlagt, og flere og flere af de gamle, før loven stiftede rettigheder, vil forsvinde. En indkaldelse af de ældre rettigheder vil muligvis vise sig upåkrævet, fordi problemet med tiden løses af sig selv.

Lovforslagets statsfinansielle og administrative konsekvenser begrænser sig indtil videre til ansæt-

*) De offentlige lån til boligbyggeri og erhvervsformål har hjemmel i årlige tekstanmærkninger til finansloven, jfr. tekstanmærkninger til § 30, nr. 28-29 og nr. 30 ad I.C.2.19. og 20. til finanslov 1966-67 samt i lov nr. 278 af 27. maj 1950 om en grønlandsk erhvervs-lånefond, og støtten til de nævnte formål ydes i første række efter reglerne i bekendtgørelse nr. 53 af 28. februar 1959 om støtte til boligbyggeri og bekendtgørelse nr. 181 af 6. juli 1953 om lån og tilskud til erhvervsformål. Erhvervsstøttebestemmelserne agtes nu samlede i en lov om støtte til erhverv i Grønland.